

*Helsingin Kaupunginvaltuuston
kokous joulukuun 7 päivänä 1917
k:lo 9 a. p.*

ESITYSLISTA.

N:o 1.

Maisten kirjelmät ynnä Lääninhallituksen lähetteet Suomen kansalaisoikeuden hakemusten johdosta, joita ovat tehneet:

a) Venäjän kansalainen, neiti Vera Wasiljeff-Neumann.

Hakija on poliisilta saanut hyvän arvosanan käytöksestään, mutta ei ole antanut selvitystä siitä, kuinka kauan hän on oleskellut tässä maassa, ei myöskään toimeentulomahdollisuuksistaan.

b) Venäjän kansalainen, neiti Melanie Wasiljeff-Neumann.

Esittää saman selvityksen kuin edellinenkin hakija.

c) Venäjän kansalainen, toimittaja Nikolai Tschaplin.

Hakija on syntynyt 1868 ja oleskellut täällä lapsuudesta pitäen, nauttii kansalaisluottamusta ja on Hufvudstadsbladet-lehden vakinaisessa palveluksessa.

d) Venäjän kansalainen, laskuapulainen Olga Tschaplin.

Hakija on syntynyt 1865 ja oleskellut täällä lapsuudesta lähtien, nauttii kansalaisluottamusta ja on Kaupunkien yleisen paloapuyhtiön vakinaisessa palveluksessa.

e) Ruotsin alamainen, konttoristi Egfrid Theodor Öberg.

Hakija on syntynyt 1860, nauttii kansalaisluottamusta, on oleskellut täällä vuodesta 1912 lähtien ja ansaitsee kuukaudessa 500 markkaa.

V. V.:

Kvsto ilmoittanee, ettei sillä ole mitään muistuttamista c), d) ja e) kohdassa mainittuja hakemuksia vastaan.

Mitä tulee a) ja b) kohdassa mainittuihin hakemuksiin, ei Kvsto, siihen nähden mitä edellä on muistutettu, voine puoltaa näitä hakemuksia.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 2.

Maistn kirjelmä ynnä Lääninhallituksen lähete Helsingin kunnanvaltuutettujen tekemän, Hagan huvilayhdyskunnan rakennusjärjestyksen ja rakennuskaavan vahvistamista tarkoittavan anomuksen johdosta.

Sittenkun Helsingin kunnanvaltuutetut olivat Uudenmaan läänin Kuvernöörin vahvistettavaksi lähettäneet ehdotukset Hagan huvilayhdyskunnan rakennusjärjestykseksi ja rakennuskaavaksi, on lääninhallitus, taajaväkisistä yhdyskunnista ¹⁵/₆ 1898 annetun asetuksen 6 §:n nojalla, Maistraatin välityksellä vaatinut Kvston lausuntoa mainituista ehdotuksista.

Rkmri on Kvstolle lähettänyt kaupunginasemakaava-arkkitehti B. Brunilan antaman lausunnon asiasta ja, ilmoittaen kaupungin yleisten töiden Hallituksen yhtyneen tähän lausuntoon, huomauttanut, ettei sillä puolestaan ole ollut mitään lisättävänä arkkitehti Brunilan esittämiin muistutuksiin.

Arkkitehti Brunila huomauttaa:

että täsmällisemmät määräykset olisi vahvistettava sen rakennuslautakunnan jäsenten toimikelpoisuudesta, joka rakennusjärjestyksen ehdotuksen mukaan on asetettava järjestämään ja valvomaan rakennustoimintaa yhdyskunnassa;

että kaupunginviranomaisille olisi suotava jonkin verran laajempi valta valvoa yhdyskunnan järjestämistä, kuin mikä sille rakennusjärjestyksessä myönnetään oikeuttamalla se vahvistamaan ylimalkaisen rakennuskaavan;

että rakennusjärjestyksestä puuttuu määräyksiä muusta kuin tulenkestävästä aineesta tehtyjen rakennusten suurimmasta korkeudesta sekä teiden ja yleisten paikkain tekemisestä ja kunnossapidosta ynnä laskujohdoista; samoin kuin

että rakennuskaavassa olisi osotettava eri kortteleille ehdotetut rakennusverkot, ulkopuoliset rakennusrajat, milloin nämä eivät käy yhteen tontinrajain kanssa, sekä laskujohdot.

V. V.:

Kvsto lähettäne Maistraatille kaupunginasemakaava-arkkitehti Brunilan lausunnon sekä esittänee, että siinä tehdyt muistutukset otettaisiin huomioon, sikäli kuin ne katsotaan oikeutetuiksi.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 3.

Maist:n kirjelmä ynnä Lääninhallituksen lähete erinäisten venäläisten sotilashenkilöjen vuokratrahain korotusta koskevan Kenraalikuvernöörin esityksen johdosta.

Viaporin linnoituksen komentajan tekemän esityksen johdosta on Kenraalikuvernööri Senaatilta anonut että, kun asuinhuoneistojen vuokran kohoamisen johdosta ei ole mahdollista nykyisillä vuokratrahoilla saada upseereille sopivia huoneistoja, nämä vuokratrahain korotettaisiin sota-ajaksi väliaikaisesti, erilleen jaetun joukon kenraaleille ja päälliköille Smk:sta 172: 50 kuukaudessa 300 markkaan sekä esi- ja yliupseereille Smk:sta 86: 25 kuukaudessa 150 markkaan.

Majoituslautakunta huomauttaa, että sotakannalle asetetuissa joukoissa palvelevat upseerit ja virkamiehet eivät ^{19/1} 1876 annetun majoitusohjesäännön mukaan ole oikeutetut saamaan vuokratrahoja, vaan on heille annettava luontoismajoitus, 5 ylimpään luokkaan kuuluvalla henkilölle kullekin kaksi huonetta ja 9 alempaan luokkaan kuuluvalla yksi huone. Tällaisen majoituksen sijasta oli Kvsto ^{29/12} 1915 suostunut, siinä tapauksessa että huoneistoja ei voida saada kasarmista, maksamaan edellä mainitut vuokrankorvaukset. Omasta puolestaan pitää Lautakunta näiden korvausten korottamista asianhaaran vaatimana.

Rkmri huomauttaa, että nykyiset vuokrankorvaukset vastaavat kaupungissa käypiä vuokratrahintoja, minkätähden vaatimus olisi perusteettomana jätettävä sille.

V. V.:

Rkmrin mainitsemasta syystä ilmoittanee Kvsto annettavassaan lausunnossa, ettei se ole havainnut olevan syytä korottaa puheena olevia vuokrankorvauksia.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 4.

Maistraatin esitys lisäyksen myöntämisestä viime eduskuntavaalien määrärahaan.

Maistraatin ilmoitettua, että kuluvan vuoden eduskuntavaaleja varten osotettu 25,000 markan määräraha on osottautunut riittämättömäksi, sekä anottua tähän tarkoitukseen enintään 6,000 markan lisäystä, puoltaa Rkmri lisämäärärahan myöntämistä Kvston käyttövaroista.

V. V.:

Myönnettäneen tilityksen ehdolla.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 5.

Yhteisen Raastuvanoikeuden esitys määrärahan myöntämisestä erään kesänaikaisen viransijaisen palkkaukseen.

Yhteisen Raastuvanoikeuden anottua määrärahaa sen 250 markan suuruisen menon suoritukseen, minkä kaupunginkassa oli maksanut Raastuvanoikeuden ensimmäisen osaston väliaikaisen toisen jaoston varapuheenjohtajan kesäloman aikaisen viransijaisen palkkaamiseksi, huomauttaa Rkmri että, kun Raastuvanoikeuden virkamiehille on taattu kuukauden kesäloma kaupungin palkkaamin viransijaisin, mutta määrärahaa vastamainittuun tarkoitukseen ei ole menosäännössä, olisi Kvston osotettava puheena oleva rahamäärä käyttövaroistaan.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 6.

Rkmrin esitys Alppipaviljongin vuokraoikeutta koskevasta asiasta.

Rkmri, mainitsee, että kaupunki oli ¹⁵/₆ 1911 laaditulla välikirjalla viiden vuoden ajaksi, kesäkuun 1 päivästä 1912 lukien, 7,000 markan vuosivuokrasta luovuttanut ravintoloitsija Nikolai Noschikselle Alppipaviljongin ravintolan siihen kuuluvine ulkokuone-rakennukseineen, musiikkipaviljonkineen, viereisine kenttineen ja lehtimajoineen sekä oikeuttanut vuokraajan paikalla pitämään ravintolaa. Tämä vuokrasopimus on sittemmin pitennetty ¹/₆ 1922 asti, minkä ohessa vuokramaksu väkiviinajuomain anniskelukiellon johdosta ¹/₉:stä 1917 lähtien huojustettiin 3,500 markkaan vuodessa. Vuokraajan pyynnöstä luovuttivat kaupunginviranomaiset ²⁰/₆ 1913 tehdyllä välikirjalla ravintoloitsija Noschikselle vuokralle noin 900 m²:n laajuisen maa-alueen mainitun ravintolan viereltä rakennuksen teettämiseksi siihen yksinomaan vuokraajan perheen ja ravintolan palvelijaston käytettäväksi. Tämän alueen vuokrasopimus on voimassa „sikäli ja niin kauan kuin“ vuokraajalla on Alppipaviljongin hallussaan, ja tulee Helsingin kaupungin Alppipaviljongin vuokraoikeuden lakatessa lunastaa mainittu asuinrakennus kolmen jäävittömän miehen toimittaman arvion mukaan, joista arviomiehistä Rkmri ja vuokraaja kumpikin valitsevat yhden ja nämä yhteisesti kolmannen.

Kun varastomestari Aatu Pyykkö, jolle ravintoloitsija Noschis oli ¹/₉:stä 1917 lähtien myynyt Alppilan kaiken kaluston ja varastot sekä luovuttanut ravintolaa koskevat vuokrasopimukset, oli anonut, että edellä mainitut kaksi vuokrasopimusta siirrettäisiin hänelle, ja samalla huomauttanut, että itse Alppipaviljongissa ei ole riittävästi tilaa ravintolan hoitajan ja hänen perheensä sekä ravintolan lukuisan palvelijaston asunnoksi ja että olisi suotavaa, että liikkeen hoitaja joka tapauksessa voisi asua niin, että hän henkilökohtaisesti voisi valvoa liikettä, on ravintoloitsija Noschis huomauttanut, ettei hänellä asuntopalstan vuokrasopimuksen määräyksen mukaan, luovuttuaan Alppipaviljongin vuokraoikeudesta, enää ole oikeutta asua rakennuksessa sekä anonut, että kaupunki lunastaisi mainitun rakennuksen siinä järjestyksessä kuin vuokratirja edellyttää.

Siihen nähden että Alppipaviljonki, varsinkin keväisin ja kesäisin on kaupungin väestön ahkerasti käyttämä virkistyspaikka ja sentähden näyttää suotavalta, että laitosta edelleen pidettäisiin avoinna, on Rkmri ollut sitä mieltä, että edellä kerrottu Alppipaviljongin vuokraoikeuden siirto olisi hyväksyttävä ja varastomestari Pyykkö, joka on täysin perehtynyt ravintolan hoitoon, hyväksyttävä uudeksi vuokraajaksi. — Mitä taas tulee edellä mainitun asuinrakennuksen käyttämiseen, on Kri tosin havainnut, että välikirjan määräyksen mukaan kaupunki muodollisesti katsoen ei ole velvollinen sitä lunastamaan sen johdosta että hyväksyy vuokransiirron, vaan että lunastusvelvollisuus alkaa vasta vuonna 1922 tai myöhemmin, siitä riippuen milloin Alppipaviljongin vuokraus lopullisesti päättyy. Mutta kun mainitun rakennuksen lunastaminen muutaman vuoden kuluttua luultavasti kävisi kaupungille epäedullisemmaksi kuin sen ostaminen nyt, on Kri ollut sitä mieltä, että kaupungin jo nyt tulisi kohtuullisesta hinnasta ottaa haltuunsa mainitun rakennuksen omistusoikeus.

Kaupungin yleisten töiden Hallituksen toimittamassa mainitun, 8 huonetta sisältävän asuinrakennuksen katselmuksessa oli varsinainen rakennus arvattu noin 30,000 markan hintaiseksi, mihin lisäksi tulevat varsin upeasti sisustettu kylpyhuone ja W. C., vesija valojohdot, linoleumimatot y. m., joiden kaikkien arvoksi on pantu noin 5,000 markkaa. Ravintoloitsija Noschis puolestaan oli ilmoittanut rakennuksen hinnaksi 50,000 markkaa seuraavan erikoisluettelon mukaan:

Urakkahinta	35,000: —
Louhint- ja tasoitustyöt	3,700: —
Vesijohtotyöt, W. C., kylpyhuone y. m.	2,500: —
Sähkövalojohdot	1,200: —
Seisotus- ja puhdistuskaivot, ullakon ja verannan sisustus y. m.	2,000: —
Yhteensä Smk	44,400: —

Viime kesänä oli rakennuksesta ollut korjauskustannuksia 2,000 markkaa, joten ravintoloitsija Noschiksella on ollut rakennuksesta menoja kaikkiaan 46,400 markkaa eli tasaluvuin 50,000 markkaa. Siihen nähden että rakennuksen arvo vuokrakirjan määräyksen mukaan toimitetussa arvioinnissa nousisi 80—90,000 markkaan, on ravintoloitsija Noschis katsonut tehneensä kaupungille mahdollisimman edullisen tarjouksen ja toivoo sentähden kaupungin sen hyväksyvän.

Edelleen keskusteltuaan ravintoloitsija Noschiksen kanssa kauppahinnasta on Kri, siihen katsoen että rakennuskonttori ei ollut arvosummaansa lukenut m. m. louhintatöitä, seisotus- ja puhdistuskaivoja eikä erikoista sisustusta, katsonut voivansa hyväksyä 45,000 markan kauppahinnan. Siinä tapauksessa että kaupunki lunastaa rakennuksen, olisi kuitenkin Alppipaviljongin vuokraoikeuden siirtolupaan kytkettävä se ehto, että uusi vuokraaja sitoutuu kaupungilta vuokraamaan rakennuksen niin kauan kuin hänellä on hallussaan Alppipaviljongin vuokraoikeus. Tässä tapauksessa tulisi kaupungin vaatia vuokraa, joka vastaisi käytetyn pääoman korkoa sekä tarpeellisia kunnossapitokustannuksia, joten vuokra, lukien 7 % kauppahinnalle, olisi 3,150 markkaa vuodessa, jota paitsi vuokraajan tulisi kustantaa kaikki tarpeelliset sisäiset korjaukset.

Rkmri esittää, että Kvsto päättäisi:

hyväksyä Alppipaviljongin vuokraoikeuden siirrettäväksi varastomestari Aatu Pyykölle; valtuuttaa Rkmrin sekä ravintoloitsija Nikolai Noschiksen kanssa tekemään sopimuksen sen asuinrakennuksen lunastamisesta kaupungille, minkä Noschis on teettänyt Alppipaviljongin viereltä tarkoitukseen vuokratulle maalle, kaikkiaan 45,000 markan hinnasta,

että myös varastomestari Pyykölle $\frac{1}{6}$ 1922 asti vuokraamaan mainitun rakennuksen 3,150 markan vuosivuokrasta ja velvoittamalla vuokralaisen kustantamaan rakennuksen sisäpuoliset korjaukset; sekä

puheena olevaan tarkoitukseen käyttövaroistaan osottaa 45,000 markkaa.

V. V.:

Kun ravintoloitsija Noschiksen Alppipaviljongin vierelle teettämä rakennus on hänen ja kaupungin kesken $\frac{26}{6}$ 1913 tehdyn sopimuksen mukaan vuokrakauden päättyessä lunastettava rakennusarvonsa mukaan, jolla ei voida ymmärtää sen silloista myyntiarvoa, vaan sitä rahamäärää, johon rakennuskustannukset todella ovat nousseet, ei kaupungilla V. V:n mielestä ole syytä nykyään lunastamalla rakennusta sitoa pääomaa yritykseen, minkätähden valiokunta esittää Rkmrin ehdotuksen tältä kohden hyljättäväksi. Sitä vastoin ehdottaa valiokunta, että Kvsto hyväksyisi sekä Alppipaviljongin vuokraoikeuden puheena olevan siirron, joten mainittu vuokraoikeus siirtyy varastomestari Aatu Pyykölle, että myös $\frac{26}{6}$ 1913 tehdyn sopimuksen siirtämisen Pyykölle.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 7.

Rkmrin esitys professori Oswald Wasastjerna-vainajan Helsingin kaupungin hyväksi tekemän testamenttisäädöksen johdosta.

Sittenkun $\frac{7}{7}$ 1917 kuollut professori Oswald Wasastjerna oli $\frac{28}{4}$ 1908 laaditussa testamentissa määrännyt jäämistöstään 200,000 markkaa annettavaksi Helsingin kaupungille käytettäväksi „jonkin kaupungin yleisen paikan tai laitoksen, esimerkiksi Erottajan, kaunistamiseksi, ollen Kaupunginvaltuustolla kuitenkin täysi valta valita paikka ja tapa sekä myöskin jakaa summa“, esittää Rkmri, että Kvsto päättäisi valtuuttaa Krin:

kaupungin puolesta asianmukaisesti valvomaan puheena olevan testamentin sekä oikeudessa valalta kuulustuttamaan testamentin todistajia;

aikanansa pesän selvitysmieheltä haltuunsa ottamaan ja hoitamaan testamentatut varat; sekä

sittemmin Kvstolle antamaan ehdotuksen varain käyttämisestä.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 8.

Rkmrin esitys lisäyksen myöntämisestä kanavain ja viemärien kunnossapitomäärärahaan.

Kaupungin yleisten töiden Hallitus on Rkmrille ilmoittanut, että erinäiset Guntähden

ja Greijuksen tiluksilla olevat viemärit olisi perattava ja syvennettävä, jotta sikäläiset alueet, jotka kaupungin viljelystojikunta jo oli luovuttanut erinäisille kaupungin väestöön kuuluville henkilöille ensi kesäksi perunamaiksi, voitaisiin panna parempaan kuntoon. Kun näistä ojitustöistä johtuvat kustannukset, arviolta 5,300 markkaa, olisi maksettava kuluvan vuoden menosäännössä 13 P. L. IV. 1 kohdalla kanavain ja viemärien erinäistä kunnossapitoa varten olevasta määrärahasta, mutta tämä määräraha ynnä Kvston siihen $\frac{9}{10}$ 1917 myöntämä 32,000 markan lisäys jo on likimittäin kulutettu, oli Hallitus esittänyt hankittavaksi 5,300 markan lisämäärärahan.

Rkmri on sitä mieltä, että edellä mainitut ojitustyöt ovat erittäin tarpeelliset ja että ne olisi viivyttelemättä toimeenpantava, minkätähden Kri esittää, että Kvsto päättäisi käyttövaroistaan osottaa 5,300 markan lisäyksen 13 P. L. IV. 1 kohdalla kanavain ja viemärien erinäistä kunnossapitoa varten olevaan määrärahaan.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 9.

Rkmrin ilmoitus erään Helsingin pitäjän Boxbackan talosta erilleen murretun palstatilan ostamisesta Boxbacka Aktiebolag yhtiölle.

Sittenkun Boxbacka Aktiebolag yhtiön johtokunta oli päättänyt yhtiön omistamain tilusten hallinnon yhtenäistytämiseksi asettaa isännöitsijän $\frac{1}{11}$:stä 1917 lähtien, oli sopivan, keskeisellä paikalla sijaitsevan asunnon hankkiminen tälle kohdannut vaikeuksia. Ainoana hyväksyttävänä tarjouksena pidettiin muuatta Boxbackan tilasta erilleen murretua 18,900 m²:n laajuista palstatilaa, josta rakennuksineen vaadittiin hintaa 135,000 markkaa. Johtokunta oli sentähden tehnyt sopimuksen mainitun palstatilan hankkimisesta yhtiön omaksi, sillä edellytyksellä että kaupan vahvistaisi ylimääräinen yhtiökokous, jossa Rkmrin edustaja kaupungin puolesta puoltaisi kaupan päättämistä sillä ehdolla, että johtokunnan tulee, kohta kun isännöitsijälle on saatu huoneisto huokeamilla ehdoilla, ryhtyä toimenpiteeseen palstatilan myymiseksi.

Asiaa käsitellessään oli Rkmri havainnut, että kysymys koski kiinteistön hankkimista kaupungille, minkätähden asia olisi Kvston lisätyin luvuin käsiteltävä. Tässä olisi kuitenkin huomattava, että ostajana esiintyi yhtiö eikä kaupunki. Kun Rkmrin tuli Kvston päätöksen mukaan yhtiökokouksessa edustaa kaupunkia pääosakkanna, oli Kri katsonut olevan päättäminen asiasta ja, katsoen kaupasta yhtiölle koituviin etuihin, äänestettyään myöntynyt johtokunnan esitykseen. Muuan Krin vähemmistö oli ollut sitä mieltä, että asia olisi jätettävä Kvston tutkittavaksi ja ratkaistavaksi.

V. V.:

Edellyttäen ilmoitettua kauppaa pidettävän väliaikaisena toimenpiteenä ei V. V. katso olevan aihetta ehdottaa Kvston puolelta annettavaksi erityistä lausuntoa tästä asiasta.

Kvsto:

Ei aiheuttanut toimenpidettä.

N:o 10.

Rkmrin esitys määrärahan myöntämisestä Nordenskiöldkadulta Hietaniemelle vievän ajotien kuntoon panettamiseksi.

Kaupungin yleisten töiden Hallituksen Rkmrille ilmoitettua, että Nordenskiöldkadulta erinäisille Hietaniemen varastopaikoille vievä tie oli niin huonossa kunnossa, että siinä tuskin voi liikkua ajoneuvoilla, minkätähden se olisi heti pantava kuntoon, johon tarkoitukseen tarvittaisiin 3,600 markan määräraha, esittää Kri, että Kvsto käyttövaroitetaan myöntäisi mainitun määrärahan tien kuntoon panettamiseksi.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 11.

Rkmrin esitys määrärahan myöntämisestä erinäisten hätäaputöiden teettämiseksi Boxbackan maatilalla.

Helsingin kaupungin hätäapukomitea on Rkmrille maininnut ryhtyneensä viime elokuussa hätäaputyönä teettämään kaupungille kuuluvain Boxbackan maiden halki kulkevan puron oikomista ja kaivamista. Tässä työssä oli ollut noin 90 henkilöä, ja oli toistaiseksi noin 800 metriä ojaa kaivettu. Kaikkiaan on kaupungin rakennuskonttorin paalutama ja vaakitsema puron osa noin 1,800 metriä pitkä, ja oli alkuaan aikomus kaivuuttaa ainoastaan tämä puron osa, joten tässä työssä nykyään olevalla työvoimalla olisi työtä joulukuun keskivaiheille asti. Työttömäin luku näyttää kuitenkin olevan lisääntymään päin, käsittäen nykyään noin 500 miestä ja 350 naista. Noin 200 miestä näistä saisi työtä kaupunkiin johtavain viertoteiden uudistus- ja laajennustöissä, jotka alotetaan näinä päivinä, mutta sittenkin on jäljellä huomattavan paljon työttömiä. Hankkiakseen työtä osalle näistä oli hätäapukomitea ajatellut, että puheena oleva puro olisi pitkin pituuttaan, siis aikaisemmin vaakitetun 1,800 metrin pituisen osan lisäksi 3,200 metriä, kaivettava. Kun puron ylävarsi ei ole yhtä mutkikasta, käy tämä työ verraten halvemmaksi.

Kun maat, joiden halki puro juoksee, ovat alavia ja hallanarkoja, olisi puheena olevan laskuojan kaivaminen aivan varmaan tärkeä viereisten maiden viljelemiselle. Kaupungin rakennuskonttorissa on puheena olevaa työtä varten laadittu tasaluvuin 85,000 markkaa päättyvä kustannusarvio, minkä ohessa konttori on ottanut valvoakseen työn teknillistä puolta.

Tässä yhteydessä oli hätäapukomitea kiinnittänyt Rahatoimikamarin huomiota siihen, että ne noin 10 hehtaarin laajuiset Boxbackan maatilalan tilukset, mitkä sijaitsevat rautatien itäpuolella Boxbackan pysäkin kohdalla ja edellä mainitun puron aikaisemmin vaakitetun osan vierellä ja joita sotaväki on sotavuosina käyttänyt leiri- ja harjoituspaikkana, nyt ovat siinä kunnossa, että niitä on mahdoton käyttää viljelystarkoituksiin, sillä ojat ovat menneet umpeen ja maa on kovasti tallattua. Jos ojat vielä tänä syksynä kaivettaisiin ja maa kynnettäisiin, saataisiin ensi vuodeksi erittäin sopivaa perunamaata ja samalla nykyään sopivaa hätäaputyötä. Tähän tarkoitukseen tarvittaisiin noin 15,000 markkaa.

Rkmri oli kaikilta kohdin yhtynyt hätäapukomitean ehdotukseen, koska siten tarjoutuu työtä työttömille henkilöille, samalla kun teetetään hyödyllistä työtä. Tähän nähden olikin Rkmri valtuuttanut hätäapukomitean ryhtymään toimenpiteisiin työn alottamiseksi sekä käskenyt kaupunginkassan edeltäpäin maksaa tarvittavat rahamäärät ja rakennuskonttorin valvoa työn teknillistä puolta. Rkmri sentähden anoo, että Kvsto päättäisi:

osottaa kaikkiaan 100,000 markkaa hätäapukomitealle Boxbackan y. m. kaupungille kuuluvilla tiluksilla olevan laskuojan kaivuuttamiseksi ynnä erinäisten Boxbackan maatalan tilusten ojituttamiseksi ja kyntämiseksi; sekä

edellä mainitun rahamäärän pantavaksi 1918 vuoden menosääntöön, mutta sillä välin hätäapukomitean pyynnöstä edeltäpäin maksettavaksi kaupunginkassasta.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 12.

Rkmrin esitys elinkautiseläkkeen myöntämisestä puhtaanapitotyöntekijä Karl Gustaf Kuhlbergille.

Sen johdosta että kaupungin puhtaanapitolaitoksen palveluksessa ollut työmies Karl Gustaf Kuhlberg oli anonut eläkettä, oli kaupungin yleisten töiden Hallitus ilmoittanut Rkmrille, että hakijalla, joka on saavuttanut 77 vuoden iän, on kolmena viime vuonna ollut palkkaa keskimäärin 1,650 markkaa ja että hakija on yhteen jaksoon ollut kaupungin palveluksessa hiukan yli 26 vuoden. Ikänsä ja kivulloisuutensa vuoksi kykenemättömänä kaikkeen työhön oli hakija eronnut kaupungin työstä $26\frac{5}{5}$ 1917. Siihen nähden että hakija jo on tuntuvasti ylittänyt täysien ikävuosien rajan sekä palvelusaikaan nähden lähenee täyteen eläkkeeseen oikeutettujen työnekiäin ryhmää, olisi Krin mielestä hakijalle, sen mukaisesti mitä Kvsto on samanlaatuisissa tapauksissa päättänyt, kaupungin $15\frac{1}{4}$ 1913 vahvistettujen eläkeperusteiden 2 momentin 2 kohdan nojalla myönnettävä eläkettä 60 % palkkansa määrästä, minkätähden Kri ehdottaa, että Kvsto päättäisi:

myöntää työmies Karl Gustaf Kuhlbergille vanhuuseläkettä hänen jäljellä olevaksi elinajakseen 990 markkaa vuodessa, $\frac{1}{6}$:stä 1917 lukien; sekä

käyttövaroistaan tähän tarkoitukseen osottaa Smk 577: 50 kuluvalta vuodelta.

V. V.:

Rkmrin ehdotusta puolletaan siten muutettuna, että eläke maksetaan rahasäännön 14 P.L. B kohdalla olevasta määrärahasta.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 13.

Rkmrin esitys lisäyksen myöntämisestä Sörnäsän panimon etelärajalle teetettävää jalkakäytävää varten osotettuun määrärahaan.

Rkmri huomauttaa, että 1917 vuoden menosäännössä on 13 P. L. V. 8 kohdalla on 4,200 markan määräraha jalkakäytävän teettämiseksi Sörnäsän panimoalueen etelärajalle. Kun koko se osa teurastamonttia, mistä mainitun tien pitäisi kulkea, on kesällä ja syksyllä ollut perunamaana, voitiin tietä tasoittamaan sekä aittaa muuttamaan ja uudetaan sijoittamaan ryhtyä vasta lokakuussa. Tämän johdosta olivat kohoamistaan koonneet työpalkat ja tarveaineiden hinnat liiaksi rasittaneet tätä työtä. Määräraha oli sentähden osottautunut riittämättömäksi, minkätähden yleisten töiden Hallitus oli anonut 2,000 markan lisämäärärahaa. Tämän johdosta Rkmri esittää, että Kvsto käyttövaroitetaan osottaisi 2,000 markan lisäyksen puheena olevaan määrärahaan.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 14.

Jatkokäsittelyyn 23/10:stä 1917: Rkmrin esitys talonmistajain mukavuuslaitosten puhtaanapidosta suoritettavain maksujen korottamisesta (Pain. asiakirj. N:o 55 vuodelta 1917).

Edellä mainitussa kokouksessaan päätti Kvsto panna puheena olevan asian pöydälle, sen johdosta että oli ilmoitettu Rkmrin esityksen pohjana olleiden laskuperusteiden osottautuneen paikkansa pitämättömiksi, minkätähden oli odotettavana uusi esitys ehdotuksineen maksujen tuntuva korottamisesta.

Kaupungin yleisten töiden Hallituksen annettua Rkmrille uuden selvityksen, josta näkyi, että puhtaanapitolaitoksen budjettiehdotuksen mukaan menot vuonna 1918 kohoaisivat siinä määrin, että mukavuuslaitosten puhtaanapitomaksut olisi korotettava Smk:aan 7: 35 henkilöä ja 60 markkaan hevosta kohti vuodessa, mutta Hallitus puolestaan oli arvellut menojen kohoamista edelleen olevan odotettavana, minkätähden mainitut maksut olisi määrättävä 8 ja 70 markaksi, on Rkmri käsitellyt asiaa sekä yhtynyt Hallituksen ehdotukseen. Sen jälkeen kun Hallituksen selvitys oli annettu, oli Hallitus kuitenkin myöntänyt kaikille kaupungin yleisissä töissä oleville työntekijöille tuntipalkan korotusta 50 penniä, minkä johdosta puhtaanapitolaitoksenkin kustannukset tietysti kohoavat. Kun työ kustannukset mainitun palkanlisäyksen johdosta kohoavat noin 25 %:lla ja nämä kustannukset oli puhtaanapitolaitoksen menosäännössä arvattu 900,000 markaksi, täytyy siis lisämenojen korvaamiseksi saada lisätuloja noin 225,000 markkaa. Tämä lisäännys saadaan korottamalla puhtaanapitomaksu henkilöä kohti 9 markkaan, mutta pysyttämällä Hallituksen ehdottama kultakin hevoselta suoritettava maksu. Rkmrin aikaisemmassa esityksessä ehdotettua talon vähintä vuosimaksua ei myöskään näy tarvitsevan muuttua. Rkmri esittää, että Kvsto päättäisi:

kaupungin talonmistajain kunnan toimittamasta mukavuuslaitosten puhtaanapidosta

suoritettavan vuosimaksun korotettavaksi 9 markkaan kutakin talossa asuvaa henkilöä ja 70 markkaa kutakin hevosta kohti;

talon mukavuuslaitosten puhtaanapidosta suoritettavan vähimmän vuosimaksun määrättäväksi 100 markaksi; sekä

antaa kaupungin yleisten töiden Hallituksen toimeksi tehdä talonomistajain kanssa sopimuksen puhtaanapidosta edellä mainittujen perusteiden mukaan.

V. V.:

Rkmin ehdotusta puolletaan. Kun kaupungin yleisten töiden Hallitus on, niinkuin esityslistassa N:o 24 kohdalla olevasta asiasta näkyy, ehdottanut talojen puhtaanapitoa hoitavan puhtaanapitolaitoksen osaston kokonaan lakkautettavaksi, päättäneen Kvsto samalla, että talonomistajain kanssa tehtävät uudet puhtaanapitosopimukset on laadittava niin että ne eivät estä nopeasti toimeenpanemasta mahdollista päätöstä sanotun osaston lakkauttamisesta.

Kvsto:

Rkmin jälkimäinen ehdotus hyväksyttiin V. V:n siihen ehdottamin muutoksin.

N:o 15.

Rkmin kirjelmä kaupunginkassaan tilaa 30/9 1917 osottavine taulukkoineen.

V. V.:

Saatettaneen budjettivaliokunnan tiedoksi.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 16.

Kalliinajanlisäysvaliokunnan esitys kaupungin virka- ja palvelusmiehille maksettavain kalliinajanlisäysten korottamisesta (Pain. asiakirj. N:o 65 vuodelta 1917).

Kvsto:

Valiokunnan ehdotus hyväksyttiin.

N:o 17.

Kaupungin Sairaalaylihallituksen esitys kaupungin sairaalain sairassijamaksujen uuden taksan antamisesta (Pain. asiakirj. N:o 61 vuodelta 1917).

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Esitys hyväksyttiin.

N:o 18.

Rkmrin esitys Ruotsalaisen teatteritalon alueen laajentamisesta sekä esplanadien ja Erottajan uudesti muodostamisesta (Pain. asiakirj. N:o 62 vuodelta 1917).

V. V.:

Rkmrin ehdotusta maan luovuttamisesta ruotsalaisen teatteritalon laajennustarkoitukseen puolletaan muuten, paitsi mikäli koskee sivulla 6 olevaa toista pontta, jonka valiokunta ehdottaa poistettavaksi, syystä ettei siinä mainittu ehto ole yhtiötä velvoittava, ellei sitä panna yhtiöjärjestykseen, ja tämä toimenpide taas tuottaisi yhtiölle suuria vaikeuksia. Mitä sivulla 7 olevaan ensimmäiseen pontteen tulee, ehdottaa valiokunta, ettei siinä ehdotettua Kvston periaatteellista päätöstä nyt tehtäisi, koska ei ole olemassa selvitystä työn kustannuksista eikä yksityiskohdista. Sivulla 7 olevaa Rkmrin toista pontta ja sivulla 8 olevaa pontta puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin V. V:n ehdotuksen mukaisesti, edellyttäen että sivulla 6 oleva ensimmäinen ponsi ei tarkoita piirustuksissa osotettua Etelä Esplanadikadun jatkoksen varrelle teetettävää lisärakennusta.

N:o 19.

Rkmrin sihteerin, maisteri Georg Estlanderin virkaerohakemus.

Hakija pyytää eroa virastaan ilman että hänen tarvitsisi noudattaa säädettyä kuuden kuukauden irtisanomisaikaa.

V. V.:

Valiokunta ehdottaa hakijalle myönnettäväksi pyytämänsä virkaeron ^{22/5}:stä 1918 lukien eli siis 6 kuukauden kuluttua hakemuksen tekemisestä, mutta hakijan kuitenkin oikeutettavaksi luopumaan virasta ennen tuota päivää, jos Rkmri katsoo sitä ennen voivansa järjestää sihteerinvirkaan kuuluvat tehtävät kaupunkia tyydyttävällä tavalla.

Kvsto:

Hakijalle myönnettiin heti ero virasta.

N:o 20.

**Terveystenhoitolautakunnan esitys lihan tarkastusaseman henkilökunnan palkankorotus-
anomuksen johdosta.**

Kaupungin lihan tarkastusaseman henkilökunnan anottua palkkainsa, jotka nykyään nousevat 215—300 markkaa kuukaudessa kalliinajanlisäyksineen, korottamista ainakin 350 markkaan kuukaudessa, esittää Terveystenhoitolautakunta että, koska pyydetty palkka ei ole suurempi kuin mitä kaupungin töissä olevat työntekijät nykyään saavat, hakijoille

myönnettäisiin ylimääräistä kalliinajanlisäystä 135 markkaa kuukaudessa heidän nykyisten palkkainensa ja kalliinajanlisäystensä lisäksi.

Vaikka puheena olevia palkkauksia tosin olisi parannettava nykyisen kalliin ajan johdosta, on Rkmri kuitenkin sitä mieltä, että hakijain tulee samoin kuin kaupunginhallinnon muidenkin toimihenkilöjen toistaiseksi tyytyä kalliinajanlisäyksiin, kunnes hankkeissa oleva palkkainjärjestely saadaan toimeen, ja esittää sentähden, ettei hakemus aiheuttaisi toimenpidettä.

V. V.:

Käsitellessään kysymystä uuden kalliinajanlisäysten järjestelyn toimeenpanemisesta sekä lihan tarkastusaseman henkilökunnalle myönnetystä ylimääräisestä kalliinajanlisäyksestä (*esityslista 13/11 1917, asiat N:ot 45 ja 47*) huomautti palkanjärjestelykomitea, että se tarkastaessaan sille saapuneita lukuisia palkanparannusanomuksia oli ottanut harkittavaksi, eikä viipymättä olisi ryhdyttävä järjestämään eräitä palkkoihin nähden epäedullisessa asemassa olevia palkkausryhmiä, mutta tulleet siihen päätökseen, että tuollainen menettely olisi omansa yhäkin selvemmin osottamaan voimassa olevan palkkaussäännön epätasaisuuksia sekä tietäisi vääryyttä muita näihin verrattavia ryhmiä kohtaan. Kun palkanjärjestelyyn sopivasti olisi kytkettävä asianomaisten virkamiesten palvelusehtojen ta työmäärän järjestely, on tässä lisäsyä, joka vastustaa välittömän palkanparannuksen joimeenpanemista vain eräissä yksityisissä ryhmissä. Mitä erityisesti lihan tarkastusaseman henkilökuntaan tuli, myönsi komitea tosin, että sen nykyiset pohjapalkat näyttivät liian alhaisilta ja että näiden viranpitäjien vaatimukset olisi vastaisessa palkanjärjestelyssä otettava huomioon, mutta kun tälle henkilökunnalle oli 1/8 1917 myönnetty korotettu kalliinajanlisäys, näytti sen toistaiseksi olevan alistuttava yleisiin kalliinajanehtoihin, kunnes komitean valmisteltavana oleva yleinen palkkainjärjestely saatiin aikaan.

Palkanjärjestelykomitean esittämistä syistä, jotka Kvston täytynee katsoa hyväksyneen, ja kun kalliinajanlisäysvaliokunnalta on saapunut ehdotus (*ks. asiaa N:o 16*) tuntuvasti korotetun kalliinajanlisäyksen myöntämisestä, evännee Kvsto esityksen.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 21.

Terveystenhoitolautakunnan esitys uuden lisäyksen myöntämisestä kulkutautien vastustamismäärärahaan.

Sittenkun Kvsto oli 18/9 1917 myöntänyt 10,000 markan lisäyksen rahasäännössä 7 P.L. X. 2 kohdalla kulkutautien vastustamista varten olevaan 10,000 markan suuruiseen määrärahaan, on Terveystenhoitolautakunta ilmoittanut mainitun lisämäärärahan jo tulleen likimittäin loppuun kulutetuksi viime elokuun lopulla puhjetun lavantaudin johdosta sekä anoo lisäksi 4,000 markkaa voidakseen suorittaa tämän tilin menot kulu- van vuoden loppuun asti.

Rkmri puoltaa lisämäärärahan myöntämistä Kvston käyttövaroista.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 22.**Terveystenhoitolautakunnan esitys keittiötähteiden talteenottamista koskevasta asiasta.**

Viitaten v. t. ensimmäisen kaupunginlääkäriin, vapaaherra O. von Hellensin laatimaan kirjoitukseen „Om användning av köksavfallet i städerna till kreatursfoder“ (ylipainos Finsk Veterinärtidskriftistä), jossa m. m. huomautetaan, että tähän kysymykseen on eri maissa kiinnitetty suurta huomiota ja annettu hallinnollisia määräyksiä asiasta, esittää Terveystenhoitolautakunta, että Kvsto päättäisi asettaa komitean selvittämään tätä kysymystä ja antamaan siitä ehdotusta.

V. V.:

Valiokunta ehdottaa, että Terveystenhoitolautakunnan käskettäisiin asettaa komitea, jossa myöskin Rkmri, kaupungin yleisten töiden Hallitus sekä asianomaiset talonomistajayhdistykset tulisivat edustetuiksi ja joka saisi tehtäväkseen Kvstolle aikansa antaa ehdotuksen keittiötähteiden sopivimmasta käytötavasta, saaden komitea asettaa erityisen sihteerin, jonka palkkion Kvsto komitean esityksestä vastedes määrää.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 23.**Terveystenhoitolautakunnan esitys lääkäripalkkioiden korottamisesta.**

Kun on osottautunut, että pakottavan tarpeen vaatiessa, etusijassa öiseen aikaan, käytetystä lääkäriavustusta nykyään maksettava palkkio, 15 markkaa öiseen ja 8 markkaa päiväsaikaan, varsinkin nyttemmin kohonneen ajuritaksan johdosta on liian alhainen, esittää Terveystenhoitolautakunta mainitun palkkion korotettavaksi 25 ja 12 markkaan. Tämän korotuksen johdosta ei puheena olevaa tarkoitusta varten kuluva vuoden menosäännön 7 P. L. II. 8 merkitty määrärahaa tarvitse ylittää.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 24.**Kaupungin yleisten töiden Hallituksen esitys kaupungin puhtaanapitolaitoksessa puhjenneen lakon johdosta.**

Hallitus mainitsee kokouksessaan ^{30/10} 1917 käsitelleensä kaupungin puhtaanapitolaitoksen työntekijäin vaatimusta, että m. m. jalkatyöläisten ja naisten tuntipalkat korotettaisiin 50 pennillä sekä ajomiesten 1 markalla, jossa yhteydessä työntekijät olivat il-

moittaneet että, ellei heidän vaatimuksiaan hyväksytty ennen klo 12 päivällä seuraavana päivänä, puhkeaisi lakko ^{1/11} ja työntekijät vaatisivat palkkaa koko lakkoajalta. Tämän johdosta oli Hallitus ilmoittanut työntekijöille, paitsi muuta, ettei Hallitus katsonut olevansa oikeutettu palkkoja korottamaan, koska elintarpeiden hinnat eivät olleet mainittavasti kohonneet viime elokuussa toimitetussa palkkainjärjestelystä lähtien, sekä että, jos lakko puhkeaisi, ei siltä ajalta maksettaisi palkkaa.

Lakko olikin puhjennut ^{1/11}, minkä jälkeen keskusteluja sen lopettamisesta oli aika ajoin ollut rakennuskonttorin ja lakkolaisten kesken, ja oli kaupungininsinööri G. Idström silloin lausunut käsityksensä, että Hallitus luultavasti suostuisi myöntämään todella paikkansapitäviin numerotietoihin perustuvan palkankorotuksen. Kun Hallitus suurlakon päätyttyä ^{20/11} oli päättänyt yleisesti korottaa kaupungin yleisten töiden työntekijäin palkkaetuja ja tämä korotus oli ollut puhtaanapitolaitoksen työntekijäin alkuperäisten vaatimusten mukainen, oli Hallitus samalla ilmoittanut, ettei se ollut oikeutettu missään muodossa hyväksymään vaatimusta työpalkkain maksamisesta lakkoajalta, minkä johdosta kaikki enemmän neuvottelut oli työntekijäin puolelta keskeytetty.

^{21/11} päivätyssä ja Kvstolle annetussa pöytäkirjanotteessa työntekijät väittivät, „että herrat Idström ja Weekman olivat omavaltaisesti hyljänneet työntekijäin täysin oikeutetut ja kohtuulliset palkankorotusvaatimukset“, sekä lausuivat toivovansa, että Kvsto ryhtyisi toimenpiteisiin lakon lopettamiseksi, ennenkuin tilanne kävi vieläkin uhkaavammaksi sekä veisi pitkälle meneviin ja valitettaviin seurauksiin.

Tähän Hallitus on huomauttanut että väite, että palkankorotusvaatimus olisi ollut pääasia, ei ole totuuden mukainen, koska kiistämätöntä oli, että työntekijät olivat kieltäytyneet palaamasta työhön, ennenkuin heille oli myönnetty palkka lakkoajalta.

Kun puhtaanapitolaitoksen työt ovat viime aikoina tuon tuostakin häiriintyneet lakkojen johdosta ja muutosta tähän tuskin lienee odotettavana lähiaikoina sekä kun kaikki yksityisten talonomistajain ja puhtaanapitolaitoksen kesken talojen puhtaanapidosta tehdyt sopimukset olivat päättyneet ^{15/11} 1917, jättää Hallitus Kvston harkittavaksi, eikö kaupungin olisi syytä kokonaan lakata hoitamasta talojen puhtaanapitoa ja lakkauttaa vastaava puhtaanapitolaitoksen osa, mihin olisi sitä enemmän syytä, kun erinäiset talonomistajat olivat puhtaanapitolaitokselta vaatineet kaupunginviranomaisia ehdottomasti antamaan lopullisen tiedon siitä, halusiko kaupunki edelleen pitää voimassa puhtaanapitolaitosta vai oliko talonomistajain itsensä ryhdyttävä toimenpiteisiin asian järjestämiseksi vastaisen varalle.

V. V.:

Sittenkun valiokunnan tietoon oli tullut, että Terveystaloutakunta oli terveydellisten vaarain torjumiseksi vaatinut ryhtymään kiireellisiin toimenpiteisiin kaupungin puhtaanapitolaitoksen jälleen saattamiseksi toimimaan, käsitteli valiokunta ^{26/11} kysymystä työntekijäin palkkain maksamisesta lakon ajalta, ja päätti valiokunta ^{13/11} pidetyssä kokouksessa saamansa valtuutuksen nojalla hyljätä mainitun vaatimuksen, mutta sen sijaan oikeuttaa kaupungin yleisten töiden Hallituksen työntekijäin palkkauksista lakon aikana säästyneistä varoista käyttämään tarpeellisen määrän puhtaanapidon saattamiseksi lyhyessä ajassa samaan kuntoon, missä se oli ennen lakkoa.

Mainitusta toimenpiteestään pyytää V. V. täten ilmoittaa Kvstolle.

Mitä tulee Hallituksen esittämään kysymykseen talojen puhtaanapitoa toimittavan puhtaanapitolaitoksen osan lakkauttamisesta, ehdottaa V. V. asian tältä kohden lähetettäväksi Rkmriin, jonka tulisi Terveystaloutakuntaa ja asianomaisia talonomistajayhdistyksiä kuultuaan antaa lausunto ehdotuksineen.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 25.**Teknillisten laitosten Hallituksen esitys vedenkulutusmaksujen korottamisesta.**

Kaupungin teknillisten laitoksen Hallitus esittää vesijohtoveden kulutusmaksuja korotettavaksi 30 %:lla maaliskuussa 1918 toimitettavasta mittarien lukemisesta lähtien. Vuodeksi 1918 laatimassaan budjettiehdotuksessa oli vesijohtolaitos laskenut menonsa, lukuun otettuina perustamispääoman kuoletus ja korko, nousevan 2,040,290 markkaan, jota vastoin tuloja oletetun vedenkulutus määränpohjalla ja nykyään voimassa olevain taksain mukaan laskien olisi ainoastaan 1,868,900 markkaa. Siten odotettavana olevan vajauksen täyttämiseksi olisi tarpellista korottaa vedenkulutusmaksuja, jommoinen korotus taas vaatisi irtisanomaan vesijohtolaitoksen ja kuluttajain kesken tehdyt sopimukset, mihin nähden ohjesäännön mukaan on noudatettava 3 kuukauden irtisanomisaikaa. Edellä mainitusta korotuksesta johtuvan lisätulon oli laitos laskenut 400,000 markaksi, josta määrästä noin 200,000 markkaa jäisi puhtaaksi tuloksi, ja oli laitos laatinut budjettiehdotuksensa sillä edellytyksellä, että mainittu korotus pannaan toimeen.

Hallituksen perusteluihin yhtyen on Rkmri sitä mieltä, että ehdotettu toimenpide on välttämätön. Vesijohtolaitos on useana vuonna ollut kaupungille huomattavana tulolähteenä, sillä laitoksen puhdas voitto on noussut seuraaviin määriin:

vuonna 1912	Smk 379,639: 75
” 1913	” 442,654: 90
” 1914	” 451,629: 49
” 1915	” 581,210: 45
” 1916	” 572,536: 93

Nyt ehdotettu korotus ei siis täysin vastaisi menojen lisääntymistä, ja odotettavana on vakainaisten tulojen vähenemistä, vaikka budjettiehdotuksen laadinnassa edellytetyt laskuperusteet pitäisivätkin vuoden varrella paikkansa. Toiselta puolen ei vesijohtoveden hintaa näy olevan määrättävä korkeammaksi kuin nykyolot vaativat. Rkmri sentähden esittää Kvston päätettäväksi, että vedenkulutusmaksuja maaliskuussa 1918 toimitettavasta mittarien lukemisesta lähtien korotetaan 30 %:lla.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 26.**Suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan esitys lisäyksen myöntämisestä varattomain oppilaiden ruokinta- ja vaatetusmäärärahoihin.**

Johtokunnan anottua, että Kvsto elintarpeiden ja vaatetusaineiden nykyisten korkeain hintain sekä kuljetus- ja palkkausmenojen kohoamisen johdosta myöntäisi 20,000 ja 15,000 markan lisäyksen kuluvan vuoden menosäännössä varattomain oppilaiden vaa-

tetusta ja ruokintaa varten oleviin määrärahoihin, esittää Rkmri, huomauttaen että johtokunnan mainitsemat syyt näyttävät sen laatukselta, että määrärahan ylitys ei ole vältettävissä, että Kvsto käyttövaroistaan osoittaisi 20,000 markan lisäyksen suomenkielisten kansakoulujen varattomien oppilaiden ruokintamäärärahaan sekä 15,000 markan lisäyksen samojen kansakoulujen kaupungista kotoisin olevain varattomien oppilaiden vaatetusmäärärahaan.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 27.

Suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan esitys Töölön kansakoulun sopimattoman käyttämisen johdosta.

Kaupungin suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan ilmoitettua, että venäläisen sotaväen majoituspaikaksi luovutettuun Töölön kaupunginosan kansakouluun oli laitettu elävänkuvain teatteri, sekä anottua, että Kvsto ryhtyisi tehokkaisiin toimenpiteisiin estääkseen koulua käyttämästä tuollaiseen tarkoitukseen, mainitsee Rkmri, että puheena oleva koulu kaikkine huoneistoineen on osotettu yksinomaan sotaväen majapaikaksi, mutta ei semmoiseen tarkoitukseen, johon koulun voimistelusalua nyt näyttää käytetyn. Ellei sotaväki majoitustarkoituksiin tarvitse jotakin sille osotettua huoneistoa, olisi se viipymättä palautettava kaupungin haltuun. Sen laatuinen menettely, josta tässä on puhe, olisi sentähden kaikin tarjona olevin keinoin estettävä, minkätähden Rkmri esittää, että Kvsto päättäisi anoa läänin Kuvernööriltä sen suuntaista suosiollista virkatoimenpidettä, ettei venäläinen sotaväki enää käyttäisi Töölön kaupunginosan kansakoulutalon voimistelusalua elävänkuvain teatterina sekä että, ellei mainittua kansakoulua tai jotakin sen osaa tarvita majoitukseen, tarpeeton tila heti pulautettaisiin kaupungin käytettäväksi.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Kun Majoituslautakunta oli ilmoittanut puheena olevaa kouluhuoneistoa nyttemmin käytettävän yksinomaan majoitustarkoituksiin, raukesi kaikki toimenpide asiassa.

N:o 28.

Majoituslautakunnan esitys lisäyksen myöntämisestä tarverahainsa määrärahaan.

Majoituslautakunnan anottua 300 markan lisäystä kuluvan vuoden menosäännössä Lautakunnan tarverahoja ja arvaamattomia menoja varten olevaan määrärahaan, joka

paperin, painatuksen y. m. korkeain hintain johdosta on osottautunut riittämättömäksi, esittää Rkmri, että Kvsto päättäisi käyttövaroistaan myöntää anotun määrän.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 29.

Vaivashoitohallituksen esitys kaupungin kunnalliskodin ja työlaitoksen johtajanviran jälleen täyttämisestä.

Kaupungin kunnalliskodin ja työlaitoksen johtajanvirkaa, joka entisen viranpitäjän toiseen virkaan nimittämisen johdosta on tullut avonaiseksi, ovat hakeneet luutnantti R. Rönnerberg, kassanhoitaja O. W. Haglund ja herra V. Nyholm.

Luutnantti *Richard Reinhold Rönnerberg* on syntynyt 1869, käynyt Suomen kadettikoulun, hoitanut Turun kuritushuoneen apulaisjohtajan virkaa vuodesta 1908 lähtien sekä samalla toiminut vankeinhoito-opin opettajana mainitun kuritushuoneen vangin-hoitajakoulussa 1914 vuoden alusta lähtien.

Kassanhoitaja *Otto Waldemar Haglund* on syntynyt 1873, toiminut kassan- ja varastonhoitajana erinäisillä rautatierakennuksilla 1907—1917 ja harjoitellut erinäisissä vaivaistaloissa.

Herra *Valter Nyholm* ei ole antanut selvitystä toiminnastaan, mutta ilmoittaa olleensa liikkeenomistaja ja olevansa raittiusmies.

Vaivashoitohallitus huomauttaa, että ainoastaan hakijat Rönnerberg ja Haglund ovat osottaneet semmoista virkakelpoisuutta, että kumpikin heistä voi tulla kysymykseen virkaa täytettäessä. Näistä olisi hakija Haglund, joka valtion rautatierakennusten kassan- ja varastonhoitajana on harjoittanut kunnalliskodin hoitajantoimeen osittain verrattavaa toimintaa ja siinä myös tullut kosketuksiin eri kansanluokkain kanssa, asetettava hakija Rönnerbergin edelle, joka ei ole osottanut omaavansa kykyä hoitaa niin laajan laitoksen taloudellista hallintoa kuin tässä on puheena. Tämän johdosta ja kun hakija Haglund on päällystöltään saanut erittäin hyvän arvosanan, on Vaivashoitohallitus yksimielisesti katsonut olevan häntä puoltaminen virkaan.

V. V.:

Kvsto toimittanee vaalin suljetuin lipuin.

Kvsto:

Virkaan valittiin hakija Haglund.

N:o 30.

Sosialilautakunnan esitys Lautakunnan avonaisen sihteerinviran jälleen täyttämisestä.

Virkaa ovat hakeneet varatuomari M. Aura, fil. maist. Y. A. Harvia, pormestari Th. af Reeth, hovioikeudenauskultantti J. L. Renvall, ylioppilas K. I. Raita ja lakitieteenkandidaatti E. R. Cavonius.

Varatuomari Mattias Aura on syntynyt 1885, suorittanut lakitieteenkandidaattututkinnon 1912, toimittanut käräjiä ja hoitanut tuomiokuntaa sekä palvellut hovioikeudessa ja muissa virastoissa.

Filosofianmaisteri Yrjö Artturi Harvia on syntynyt 1887, palvelee aktuaarina Kunnallisessa Keskustoimistossa vuodesta 1914 lähtien, on 1917 vuoden alusta Sosialilautakunnan varajäsen ja sen tontinvuokraosaston jäsen, on hoitanut Sosialilautakunnan sihteerinvirkaa 2 kuukautta sekä julkaissut erinäisiä kunnallispoliittisia ja kansantaloudellisia teoksia.

Ent. pormestari Theodor af Reeth on syntynyt 1867, suorittanut kameraali- ja yleisen oikeustutkinnon, toimittanut käräjiä ja hoitanut tuomiokuntaa sekä palvellut hovioikeudessa ja muissa virastoissa, hoitanut pormestarinvirkaa lähes 3 vuotta; vuodesta 1914 lähtien toiminut asianajajana.

Hovioikeudenauskultantti Jarl Lennartsson Renvall on syntynyt 1891, hovioikeudenauskultantti 1915; on palvellut hovioikeudessa ja muissa virastoissa.

Ylioppilas Kaarlo Ilmari Raita on syntynyt 1894, suorittanut lakitieteenkandidaattututkinnon valmistavan tutkinnon; palvellut lääninhallituksessa ja poliisikamarissa.

Lakitieteenkandidaatti Einar Rafael Cavonius on syntynyt 1892, toimittanut käräjiä ja palvellut hovioikeudessa sekä huhtikuusta 1917 lähtien hoitanut Sosialilautakunnan sihteerinvirkaa.

Sosialilautakunta on ollut yksimielinen siitä, että hakijat Harvia ja Cavonius olisi etusijassa otettava humioon virkaa täytettäessä. Kysymyksestä, kumpi näistä hakijoista olisi asetettava etusijaan on ollut eri mieliä, ja on kolme jäsentä eli Lautakunnan enemmistö asettanut hakija Harvian etusijaan, huomauttaen että hän laajalla kirjailijatoiminnallaan kansantaloudellisella alalla sekä muun yhteiskuntapoliittisen toimintansa johdosta on hakija Cavoniusta etevämpi, minkätähden hänelle, vaikkei olekaan suorittanut lainopillista tutkintoa, olisi suotava etusija, koska viranpitäjältä ei vaadita lainopillista sivistystä.

Kaksi lautakunnan jäsentä on antanut etusijan hakija Cavoniukselle, siihen nähden että hän on suurella asianharrastuksella ja taidolla hoitanut Lautakunnan sihteerin tehtäviä sekä harjoittanut kaupunkien rakennustoimintaa koskevia opintoja, joka ala on läheisessä yhteydessä Lautakunnan tärkeimmän tehtävän kanssa, sekä omaa lainopillisen sivistyksen, mikä on tärkeä Lautakunnan ja sen jaostojen toiminnalle, jossa laintunte-
musta usein vaaditaan.

Myöhemmin on Sosialilautakunta ilmoittanut, ettei hakija Harvia enää ole halunnut tulla kysymykseen virkaa täytettäessä ja että Lautakunta oli yksimielisesti päättänyt virkaan puoltaa hakija Cavoniusta.

V. V.:

Kvsto täyttäneen viran toimittamalla vaalin suljetuin lipuin.

Kvsto:

Virkaan valittiin hakija Cavonius.

N:o 31.

Kaupungin Sairaalaylihallituksen esitys lisämäärärahan myöntämisestä Nickbyn mielisairaalalle.

Ylihallitus huomauttaa, että Nickbyn mielisairaalan tämänvuotisessa menosäännössä on henkilökunnan ja potilaiden ruokaa varten määrärahoja kaikkiaan Smk 217,282: 50, puhtaanapitoa ja nuhousa varten 2,500 markkaa sekä valaistusta varten 1,000 markkaa. Vaikka Kvsto on ^{23/10} 1917 myöntänyt 75,000 markan lisäyksen ensinmainittuun määrärahaan, ei se kuitenkaan riitä vuoden loppuun, sillä sairaalahallinnon on täytynyt käyttää suurin osa siitä silakan ja perunain ostoon ensi talven varalle, minkätähden tarvittaisiin vieläkin 70,000 markkaa. Samaten ovat molemmat muut määrarahat, joista Kvsto on ensinmainittuun myöntänyt 1,000 markan lisäyksen, osottautuneet riittämättömiksi, minkätähden Ylihallitus pyytää niihin kumpaiseenkin 1,000 markan lisäystä.

Rkmri puoltaa myöntymistä anomukseen ja esittää, että Kvsto käyttövaroistaan osotaisi Nickbyn mielisairaalan ruoka-, puhtaanapito- ja valaistusmäärärahoihin kuhunkin 70,000, 1,000 ja 1,090 markan lisäyksen.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 32.

Jatkokäsittelyyn ^{18/9}stä 1917: Palotomikunnan esitys toisen alipalomestarinviran asettamisesta kaupungin palolaitokseen.

Avonaisen alipalomestarinviran jälleen täyttämistä koskevan kysymyksen yhteydessä Palotoimikunta esitti:

että 1918 vuoden alusta perustettaisiin kaupungin palolaitokseen toinen alipalomestarinvirka samoin palkkaeduin, mitkä liittyvät nykyiseen alipalomestarinvirkaan; sekä

että palomestarinapulainen Anders Johan Leskinen, joka ei ollut voinut tulla kysymykseen alipalomestarinvirkaa täytettäessä, nimitettäisiin uuteen virkaan sitä avonaiseksi julistamatta.

Kokouksessaan ^{18/9} 1917 päätti Kvsto lähettää Palotoimikunnan vastamainitun esityksen Rkmriin lausunnon saamiseksi.

Antamassaan lausunnossa Rkmri huomauttaa, että Palotoimikunta oli esityksensä pääasiallisena perusteena maininnut palolaitoksessa lisääntyneen työn, joka nyttemmin vaatii lisäämään palokunnan päällystää. Tämän lisäksi Rkmri huomauttaa että, siitä lähtien kun vakinainen palokunta kaupunkiin perustettiin, on palomestareja ollut ainoastaan kaksi, vaikka kaupungin laajuus ja väkiluku on kasvanut enemmän kuin kymmenkertaiseksi, paloasemain luku lisääntynyt yhdestä tai kahdesta kuudeksi sekä palomiehistöön luku kaksinkertaiseksi. Ehdotus palolaitoksen päällystön lisäämisestä on jo ennenkin tehty. Kun vuonna 1913 oli täytettävä avonaiseksi julistettu alipalomestarinvirka, lausuttiin Kvstossa, että oli tarpeellista lisätä laitoksen päällystää. Sitten oli

palomestari laatimaansa palolaitoksen menosääntöehdotukseen merkinnyt kaksi alipalomestaria, perustellen toisen alipalomestarin tarpeellisuutta eritoten sillä, että Kallioon oli rakennettu paloasema ja että mainittu kaupunginosa oli viime vuosina paljon laajentunut. Ehdotusta ei kuitenkaan silloin katsottu olevan toteuttaminen, pääasiassa taloudellisista syistä.

Seikat, mitkä edellä on esitetty toisen alipalomestarinviran perustamisen puolesta, ovat Krista näyttäneet niin huomiota ansaitsevilta, että Kri on katsonut olevan yhtyminen esillä olevaan ehdotukseen.

Mitä sitten tulee uuden virkamiehen palkkaetuihin, oli Palotoimikunta esityksessään Kvstolle ehdottanut, että hänelle vakuutettaisiin samat palkkaedut kuin nykyiselle alipalomestarille eli 5,200 markkaa käteispalkkaa ynnä vapaa asunto tai vuokrarahoja 2,800 markkaa. Sittenmin oli Toimikunta Rkmrille ehdottanut, että toisen alipalomestarin palkaksi määrättäisiin 5,400 markkaa vuodessa, paitsi vapaata asuntoa. Tähäu ehdotukseen on Kri voinut yhtyä. Samalla mainitsee Rkmri Palotoimikunnan merkinneen palolaitoksen 1918 vuoden menosääntöön alipalomestarin nykyisen käteispalkan 5,200 markan sijasta 7,000 markkaa, jota paitsi hänelle tulisi vuokrarahoja 2,800 markkaa. Kri oli budjettiehdotusta laatiessaan yhtynyt Toimikunnan ehdotukseen, koska Krista oli näyttänyt asianmukaiselta, että molempain alipalomestarien keskinäinen suhde käy selville heidän palkkaeduistaankin.

Kun voimassa oleva palojärjestys edellyttää palolaitoksen palveluksessa olevan ainoastaan yhden alipalomestarin, mikä käy selville useista palojärjestyksen 5 ja 7 §:n määräyksistä, oli Rkmri hankkinut Palotoimikunnan lausunnon siitä, eikä nyt tehty ehdotus vaatisi muuttamaan palojärjestystä. Toimikunta oli kuitenkin ollut sitä mieltä, ettei puheena oleva ehdotus vaatinut muuttamaan palojärjestystä. Palojärjestyksen 5 §:n 1 momentissa oleva määräys: „Palolaitokseen asetetaan pysyväisesti palvelemaan palomestari, alipalomestari ja palokomennuskunta“ olisi nimittäin käsitettävä siten, että paitsi palomestaria on asetettava tarpeellinen määrä alipalomestareja, vaikka palojärjestyksen ilmestymisaikaan pidettiin yhtä alipalomestaria riittävänä kaupungin tarpeisiin. Rkmri puolestaan ei kuitenkaan ole voinut yhtyä tähän käsitykseen jo siitäkään syystä, että näyttää tarpeelliselta määrätä, missä järjestyksessä palomestarien tulee hoitaa toistensa virkoja jonkun heistä ollessa estettynä. Kri on sentähden katsonut olevan esittäminen että, jos nyt esillä oleva ehdotus saavuttaa Kvston hyväksymisen, Palotoimikunnalle annetaan toimeksi laatia semmoinen ehdotus palojärjestyksen muuttamiseksi kuin toisen alipalomestarin asettamisesta voi johtua.

Palotoimikunnan ehdotuksesta että nyt ehdotettua uutta virkaa ei julistettaisi avonaisena haettavaksi, vaan että palomestarin apulainen Anders Johan Leskinen valittaisiin toiseksi alipalomestariksi, ei Rkmri ole katsonut olevan lausuminen mieltänsä.

Palotoimikunta oli kuitenkin toistanut tämän ehdotuksensa ja samalla esittänyt, että herra Leskinen oikeutettaisiin edelleen nauttimaan nykyisen henkilökohtaisen palkanlisäyksiensä, 1,600 markkaa vuodessa. Katsoen herra Leskisen pitkälliseen ja ansiokkaaseen toimintaan palolaitoksen palveluksessa on Kri voinut yhtyä tähän jälkimäiseen ehdotukseen.

Edellä lausutun johdosta Kri esittää, että Kvsto päättäisi:

1918 vuoden alusta kaupungin palolaitokseen perustettavaksi toisen alipalomestarinviran, johon liittyy 5,400 markan vuosipalkka, paitsi vapaata asuntoa; sekä

käskää Palotoimikunnan antaa ehdotuksen edellä ehdotetun toimenpiteen vaatimaksi kaupungin palojärjestyksen muutokseksi.

Siltä varalta että Kvsto hyväksyy Palotoimikunnan esityksen palomestarin apulaisen Leskisen nimittämisestä toiseksi alipalomestariksi, esittää Rkmri

että Leskinen oikeutetaan edelleen nauttimaan nykyisen henkilökohtaisen palkanlisäyksensä, 1,600 markkaa vuodessa.

V. V.:

Rkmrin ehdotusta puolletaan muuten, paitsi että tarpeellisen muutoksen ehdottaminen palojärjestykseen annettaisiin Kvston sitä varten ¹⁵/₅ 1917 asettaman komitean toimeksi. Niinikään puoltaa V. V. ehdotusta palomestarin apulaisen Anders Johan Leskisen valitsemisesta uuteen virkaan.

Kvsto:

Esitykseen myönnyttiin V. V:n ehdotuksen mukaisesti.

N:o 33.

Musiikkilautakunnan esitys määrärahan myöntämisestä Lautakunnan kertomuksen painatukseen.

Kun Musiikkilautakunnan tarverahat eivät riitä Lautakunnan vuosikertomuksen painatukseen, kertomus kun on aikaisemmin luettu Kvston painettuihin asiakirjoihin, mutta Vston ²¹/₁₁ 1916 tekemän päätöksen mukaan nyttemmin painatetaan erikseen käytettäväksi kunnalliskertomuksen laadinnassa, anoo Musiikkilautakunta myönnettäväksi Smk 371: 40 suuruista erillistä määrärahaa soitantokaudelta 1916—17 antamansa kertomuksen painatuslaskun suoritukseen.

Rkmri puoltaa myöntymistä anomukseen ja esittää, että määräraha maksettaisiin Kvston käyttövaroista.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 34.

Pörssikomitean esitys jäsenten valitsemisesta komiteaan sekä tilintarkastajan valitsemisesta pörssin tilejä varten.

Kun se kolmen vuoden aika, joksi Kvsto Helsingin Pörssin sääntöjen mukaan on valinnut kolme jäsentä Pörssikomiteaan, päättyy 1917 vuoden umpeen mennessä, pyytää komitea valitsemaan saman jäsenmäärän kolmivuotiskaudeksi 1918—1920 sekä niinikään yhden tilintarkastajan pörssin samanaikaisia tilejä varten.

V. V.:

Valiokunta ehdottaa Pörssikomitean aikaisemmat jäsenet, nimittäin vuorineuvos R. Elvingin sekä herrat Paasikiven ja F. von Wrightin, valittaviksi uudelleen ja niinikään

herra E. Krogiuksen, joka kolmenna viime vuonna on toiminut tilintarkastajana, uudelleen valittavaksi tähän toimeen.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 35.

Kaupungin poliisilaitoksen virkamiehistön vastalause laitoksen huoneistojen sopimattoman käyttämisen johdosta.

Täkäläisen poliisilaitoksen virkamiehistön kokouksessa 22/11 1917 tehdyn pöytäkirjan otteessa saatetaan Kvston tiedoksi, että mainittu kokous on pannut jyrkän vastalauseen ja lausunut tyytymättömyytensä sen johdosta, että laitoksen huoneistoja on käytetty ja edelleen osittain käytetään poliisin tehtäville sopimattomiin tarkoituksiin sekä epäjärjestyksiä ja levottomuuksia toimeenpanneiden henkilöjen ja liittymäin lainvastaisten toimien edistämiseksi. Lisäksi oli kokous päättänyt keskeyttää kansliatyön, kunnes työväen järjestyskaarti on lopullisesti poistunut poliisilaitoksen huoneistoista ja sen laittomasti pidättämät henkilöt on päästetty vapaiksi. Viimeksi mainittua päätöstä vastaan oli kaksi kokouksen osanottajaa ilmoittanut vastalauseen.

V. V.:

Merkittäneen tiedoksi saaduksi.

Kvsto:

Ei aiheuttanut toimenpidettä.

N:o 36.

Hermannin Työväenyhdistys II:n anomus Itäisen Viertotien tontin N:o 85 vuokraamisesta yhdistykselle.

Edellä mainitun yhdistyksen anottua että sille, siinä tapauksessa että se hankkii itselleen vuokraoikeuden Itäisen Viertotien tonttiin N:o 85 sekä omistusoikeuden siinä olevaan rakennukseen, myönnettäisiin vuokraoikeus mainittuun tonttiin 10 vuodeksi, huomauttaa kaupungin yleisten töiden Hallitus, että yhdistyksen käyttämä rakennus sijaitsee Pakaan rakennustontti nimisellä vuokra-alueella, joka on vuokrattu maanviljelijä S. J. Olinille 3 kuukauden irtisanomisen ehdolla ja jota Kvston hyväksymässä alueen uudessa jaotuskaavassa vastaavat m. m. Itäisen Viertotien tonttien N:ojen 85 ja 87 osat. Puheena oleva rakennus sijaitsee tontin N:o 85 pohjoisrajalla, ja tontilla N:o 87 sijaitsee kaupungin paloasema, jota paitsi koko tämä tontti on varattu palolaitoksen tarpeisiin. Näin ollen ja kun tontti N:o 85 on ainoa näillä seuduilla Itäisen Viertotien länsipuolella sijaitseva kaupungin käytettävänä oleva tontti, on Hallitus ollut sitä mieltä, ettei sen vuokraaminen 10 vuodeksi ole suotava, varsinkin siihen nähden että se vilkkaan liikenneväylän varrella sijaitsevana voidaan ennen 10 vuoden päättymistä tarvita kau-

pungin omiin tarkoituksiin. Siltä varalta että kaupunginviranomaiset kuitenkin katsoisivat voivansa hakijan anomukseen myöntyä, on Hallitus ehdottanut tämän, 100 m²:n laajuisen tontin vuosivuokran määrättäväksi 2,200 markaksi.

Rkmri on kaikin puolin yhtynyt Hallituksen esittämiin epäviin näkökohtiin, mutta kuitenkin katsonut tontin vuokran irtisanomisajan käyvän pitentäminen 6 kuukaudeksi. Tiedusteltaessa, voisiko hakija tyytyä tähän pitennettyyn irtisanomisaikaan, oli yhdistyksen puolesta kuitenkin ilmoitettu, ettei sen asia tule sillä autetuksi. Näin ollen Rkmri esittää, että Kvsto päättäisi hyljätä Hermannin Työväenyhdistys II:n tässä puheena olevan anomuksen.

V. V.:

Hyljättäneen.

Kvsto:

Evättiin.

N:o 37.

Liikemies R. Kramerin anomus myllylaitoksen paikan osottamisesta.

Hakija anoo osotettavaksi uudenaikaiselle myllylaitokselle paikkaa, joka on rautatien yhteydessä ja jossa on mahdollisuus kuormata ja purkaa välittömästi aluksista, jommoiseen tarkoitukseen sopivimpana hakija pitää jotakin Hietalahden satama-alueella sijaitsevaa tonttia.

Kaupungin yleisten töiden Hallitus huomauttaa, että hakijan asettamia ehtoja täyttävät ainoastaan XX kaupunginosassa (Santa- ja Busholmassa) sijaitsevat paikat sekä että tarkoitukseen sopivaa paikkaa ei ole muualta osotettavissa, minkätähden hakijan anomuksen ei tulisi aiheuttaa toimenpidettä.

Rkmri yhtyy kaupungin yleisten töiden Hallituksen lausuntoon.

V. V.:

Kun Kvsto käsitellessään Rkmrin esitystä Santa- ja Busholman vastaisesta käyttämisestä (*Pain. asiakirj. N:o 30 vuodelta 1917*) on 9/10 1917 päättänyt jättää mainitun alueen Helsingin Makasiiniosakeyhtiön käytettäväksi, joten paikkain luovuttaminen sieltä teollisuustarkoituksiin vastedes on mainitun yhtiön asia, sekä hakija on V. V:lle ilmoittanut, ettei hän halua myllylaitokselle paikkaa muualta kuin puheena olevilta saarilta, ei hakemus aiheuttane toimenpidettä Kvston puolelta.

Kvsto:

Ei aiheuttanut toimenpidettä.

N:o 38.

Leskirouva Fanny Alina Kvarnströmin elinkautisapurahan anomus.

Hakija, joka on Sipoon Paipisten kasvatuslaitoksen johtajan J. G. Kvarnström-vainajan leski, anoo itselleen ja alaikäiselle tyttärelleen 600 markan vuotuista elinkautisapurahaa sekä panee oheen lääkärintodistuksen, josta käy selville, että hakija potee semmoista ruumiillista ja hermoheikkoutta, että hänen työkykynsä on tuntuvasti vähentynyt. Hakija on syntynyt 1875 ja tytär Nelly Maria Charlotta 1909.

Kun Kvsto on ⁵/₁₀ 1915 evännyt hakijan samanlaisen anomuksen, osin syystä että hakija oli saanut nauttia miesvainajansa palkkaetuja muutaman kuukauden ajan, osin koska hänelle oli taattu 600 markan eläke kansakoulunopettajain leski- ja orpokassasta sekä kun kaupungin palveluksessa olleiden toimihenkilöiden lesket ja lapset eivät ole eläkeoikeutettuja, ehdottaa Kasvatuslautakunta hakemusta evättäväksi.

Hakijan kivullosuuteen ja siihen katsoen, että hänen on vaikea tulla toimeen edellä mainitusta kassasta saamallaan apurahalla, puoltaa Rkmri hakemukseen myönnettäväksi siten, että apuraha annettaisiin hakijan tyttärelle, minkätähden Kri esittää, että Kvsto päättäisi myöntää johtaja Julius Gottfrid Kvarnström-vainajan tyttärelle Nelly Maria Charlotta Kvarnströmille vuotuisen 300 markan apurahan, ¹/₁:stä 1918 lukien, kunnes hän on täyttänyt 17 vuotta.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 39.

Herrojen Freyn ja Castrénin anomukset saada vapautus kaupunginvaltuusmiestoimesta ynnä muista kunnallisista tehtävistä.

Herra Frey, joka on valittu Suomen Senaatin jäseneksi, anoo tällä perusteella vapautusta kaupunginvaltuusmiestoimesta sekä muista kunnallisista luottamustehtävistään, nimittäin budjettivaliokunnan, Kvston ²⁸/₄ 1914 käsityöläiskouluopetuksen uudesti järjestämistä varten asettaman komitean (muut jäsenet herrat V. von Wright, A. Lindgren, E. A. Törnwall, J. Reuter ja E. Nordström), Kvston ⁶/₁₀ 1914 Helsingin elintarvekysymystä käsittelemään asettaman komitean (muut jäsenet vapaaherra O. von Hellens sekä herrat Hj. Göös, V. Kankaanpää ja G. R. Snellman) sekä kansanlastentarhain johtokunnan ja oikeusapulaislautakunnan jäsenyydestä.

Samasta syystä kuin herra Frey pyytää herra Castrén vapautusta sekä kaupunginvaltuusmiestoimesta että hänelle uskotuista kunnallisista tehtävistä, nimittäin budjettivaliokunnan, kaupungin yleisten töiden Hallituksen, teollisuudelle ja kaupalle tarpeellisen tilan kankkimiskysymystä varten ²⁰/₁₀ 1916 asetetun komitean (muut jäsenet herrat K. A. Paloheimo, L. Krogius, H. Lindberg, I. Lindfors, G. Bengelsdorff ja J. Stjernvall), kaupungin viemäriolojen järjestämiskysymystä käsittelemään ²¹/₉ 1915 asetetun komitean (muut jäsenet herrat O. Aschan, I. Lindfors, G. Idström, O. von Hellens,

B. Geitlin ja G. K. Bergman) sekä 10/6 1913 asetetun kunnallisen teurastamon rakennus-toimikunnan (muut jäsenet herrat G. Idström, N. Eskola, O. von Hellens ja K. Lindahl) jäsenyydestä.

V. V.:

Kvsto vapauttaneet herrat Freyn ja Castrénin kaikista puheena olevista tehtävistä, ei kuitenkaan herra Castrénia, jäsenyydestä komiteassa, jonka tehtävänä on osottaa tilaa kaupan ja teollisuuden tarpeisiin. Anomusta uusien kaupunginvaltuusmiesten valitsemisesta eroavain sijaan ei näy olevan tarpeellista tehdä Maistraatille, koska heidän kumpaisenkin toimikautensa muutenkin loppuu kuluvan vuoden umpeen mennessä. Myöskään ei Kvsto nyt valinne uusia jäseniä kansanlastentarhain johtokuntaan eikä oikeusapulautakuntaan herra Freyn sijaan eikä myöskään kaupungin yleisten töiden Hallitukseen herra Castrénin sijaan, vaan siirtäneet vaalin joulukuun keskivaiheilla pidettävään kokoukseen, jolloin jäsenet kaupungin johto- ja lautakuntiin valitaan. Sitä vastoin olisi valittava jäsenet edellä mainittuihin valiokuntiin ja komiteoihin, paitsi kaupungin elintarvekysymystä sekä kaupungin viemäriolojen järjestämiskysymystä käsitteleviin komiteoihin, joihin ei näytä tarpeelliselta valita uusia jäseniä, ja ehdottaa V. V. valittavaksi:

budjettivaliokuntaan: herrat O. Rosenqvistin ja Eskolan;

käsityöläiskoulukomiteaan: herra Öhmanin; sekä

kunnan teurastamon rakennustoimikuntaan: herra Huberin.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 40.

V. V:n ehdotus jäsenten valitsemisesta kunnollisen palvelusväen palkitsemisvaliokuntaan.

Jäseniksi valiokuntaan, jonka on jaettava kaupungille vuonna 1875 lahjoitetusta kunnollisen palvelusväen palkitsemisrahastosta annettavat apurahat, valittaneen herrat von Wright, Nummivuori, Harmaja, Noponen ja Hongell.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 41.

Salainen asia.

N:o 42.

a) Helsingin työväenjärjestön eduskunnan esitys määrärahan myöntämisestä hädän lieventämiseksi työttömäin keskuudessa; ja tässä yhteydessä

b) Häätäpukomitean esitys lisämäärärahan myöntämisestä hätäaputöihin.

Työväeneduskunta ilmoittaa Helsingin sosialidemokraattisen kunnallisyhteisön suosituksella hyväksyneensä seuraavat vaatimukset:

että Kvston on viipymättä asetettava työväeneduskunnan käytettäväksi 1,000,000 markkaa jaettavaksi käteisvaroina, ruokatavaroina, vaatteina y. m. elin- ja kulutustarvikkeina hädän lieventämiseksi täkäläisten työttömäin keskuudessa;

että Kvston on velvoitettava asianomaiset kunnan viranomaiset viivyttlemättä hankkimaan työtilaisuutta työttömille, jottei kukaan kärsi hätää ja puutetta työttömyyden johdosta; sekä

että, ellei Kvsto hyväksy ja toteuta tätä esitystä, Kvt:n on luovutettava paikkansa järjestyneen työväen käytettäväksi.

Hakija vaatii vastausta esitykseensä viimeistään 5/12 klo 3 i. p.

Kvston kanslia on lähettänyt asian lausunnon saamiseksi Rkmriin ja Hätäapukomitealle, mistä seikasta kanslia on kirjallisesti ilmoittanut hakijalle sekä sen ohessa tehnyt selkoa niistä toimenpiteistä, joihin osin työnpuutteen torjumiseksi ja osin hädän lieventämiseksi työttömäin keskuudessa jo on ryhdytty kaupungin viranomaisten puolelta.

Rkmri huomauttaa, että esityksestä käy selville, että järjestyneen työväen vaatimukset tarkoittavat toimenpiteisiin ryhtymistä kaupungin puolelta työttömyyden aikaansaaman hädän lieventämiseksi. Todellisuudessa onkin, mikäli Rkmri on voinut todeta, viime aikoina työnpuutetta jälleen ilmaantunut pääkaupungissa. Tiedon tästä johtuneesta hätätilasta oli Rkmri saanut marraskuun lopulla eräältä työväenlähetykseltä, joka oli ilmoittanut työttömiä olevan noin 450 henkeä. Saatuaan kaupungin hätäapukomitealta vahvistuksen tälle tiedolle oli Kri, joka oli katsonut työansion tilaisuutta tarkoittavain vaatimusten suunnattomasti kohonneiden elantokustannusten johdosta ansaitsevan huomiota, valtuuttanut rakennuskonttorin mahdollisimman pian Hietaniemenkadun tasoitus-työhön, jota kaupungininsinööri oli puoltanut teetettäväksi, ottamaan enintään 300 työntekijää, ja näin oli meneteltykin. Puheena olevan työn oli Kri merkinnyt 1918 vuoden menosääntöön ja aikoi budjettiehdotuksen perusteluissa ilmoittaa työn alkamisesta sekä pyytää Kvston hyväksymistä tälle toimenpiteelleen, jota työläistenkin edustajat tuohon aikaan pitivät riittävänä. Nytemmin oli Rkmri kuitenkin asianomaisilta viranomaisilta saanut ilmoituksen, että työttömäin luku oli viime päivinä lisääntynyt, käsittäen nykyään 350 miespuolista työntekijää, joista 50 oli pitemmän aikaa kärsinyt työnpuutetta, ja oli Rkmri pahimman hädän poistamiseksi oikeuttanut rakennuskonttorin lisäämään Hietaniemenkadun työvoimaa 50 miehellä. Vaikka siis kaupunki Krin mielestä oli jo mennyt erittäin pitkälle huolehtiessaan kaupungista kotoisin olevan työväen toimeentulosta ja panemalla käyntiin laajoja hätäaputöitä ottanut kannettavakseen taakan, jonka varsinkin vähävaraisille veroamaksaville kaupungin asukkaille täytyy tuntua rasittavalta, oli Kri kuitenkin päättänyt esittää, että työansion tilaisuutta hankittaisiin niillekin 300 työntekijälle, jotka vielä olivat työttöminä. Kieltämätöntä nimittäin oli, että nykyoloissa moninkertaisiksi kohonneine elantokustannuksineen jo muutaman päivänkin työttömyys voi saattaa päiväpalkkalaisen nälkärajaan asti. Sopivana hätäaputyönä, johon edellä mainitut työntekijät kävisi sijoittaminen, oli Rkmri kaupungininsinöörin ehdotuksesta pitänyt Etelä Hesperiakadun tasoitusta, jota työtä varten, kanavan louhinta lukuun otet-

tuna, oli Krin laatiman 1918 vuoden menosääntöehdotukseen merkitty kaikkiaan 630,000 markkaa. Jos Kvsto hyväksyi Rkmrin ehdottaman toimenpiteen, kohoaisi kaupungin hätäaputöissä olevain työläisten luku 3,600—3,700 mieheen. Siten suomalla työntekijöille ansiotilaisuutta näytti kaupunki tehneen kaiken, mitä siltä kohtuudella voi pyytää, ja ne harvalukuiset hädänalaiset, jotka eivät kykene työllä asemaansa parantamaan, neuvottaneen kääntymään Kvston sitä varten asettaman hätäapukomitean puoleen.

Hätäapukomitea esittää mainitsemillaan syillä että Kvsto päättäisi:

käskeä rakennuskonttorin viivyttelämättä järjestää töitä niin laajassa mitassa, että mikäli mahdollista kaikki kunnan työnvälitystoimistoon työnetsijöiksi ilmoittautuneet sekä mies- että naispuoliset työntekijät saavat työtä;

tähän tarkoitukseen osottaa tarpeelliset varat;

koska sotavuosina on tänne kerääntynyt koko maasta lukuisia henkilöjä, joista osa on täällä saavuttanut kotipaikkaoikeuden, senaatilta anoa, että senaatti tämän johdosta vallitsevan työnpuutteen poistamiseksi määräisi, että valtion on mahdollisimman pian järjestettävä hätäaputöitä kaupungin lähistössä sekä että tähän tarpeelliset määrärahat myönnettäisiin huomioon ottamalla nykyiset tavattoman korkeat elantokustannukset;

sille osalle työläisiä, jolle nykyään ei voida hankkia työtä, jaettavaksi suoranaisia avustuksia, rahaa kuitenkin ainoastaan poikkeustapauksissa ja mieluummin luontoisavustusta, niinkuin alennuslippuja elintarpeiden ja halkojen saamiseksi kaupungin varastoista, mahdollisesti jalkineiden ja semmoisten vaatekappalten saamiseksi, joita on Hätäapukomitean varastossa; sekä

Vaivaishoitohallitukselle antaa toimeksi kussakin eri tapauksessa toimitetun tutkimuksen jälkeen jakaa tuollaisia avustuksia yksissä neuvoin Hätäapukomitean ja työväenjärjestöjen vallitseman henkilön kanssa.

Edellä mainittuun ehdotukseen katsomatta on Hätäapukomitea eri kirjelmässä esittänyt, että Kvsto komitean jo käyntiin panemain töiden kustantamiseksi myöntäisi edelleen 200,000 markan määrärahan.

Kvston kansliaan antamassaan kirjoituksessa työväeneduskunta edelleen ilmoittaa, että se saatuaan kanslian edellä mainitun kirjelmän tiedokseen on päättänyt edelleen pysyä vaatimuksissaan määrärahan saamisesta, mutta „huomioon ottaen esitetyt näkökohdat ja niistä johtuvat toimenpiteet, vaikkei niitä ole kaikin puolin hyväksytty“, lykännyt vastauksen antamista varten panemansa määräjän joulukuun 8 päivään k:lo 12 päivällä.

V. V.:

Kun Kvsto on hakijan kirjoituksessa mainittuja tehtäviä ja niitä koskevain päätösten toimeenpanoa varten asettanut erikoisia viranomaisia, jotka toimivat sen vastuun ja valvonnan alaisina, minkä kunnallishallituksesta voimassa oleva asetus säättää, ei Kvstolla näy olevan aihetta myöntää hakijan vaatimaa määrärahaa. Sitä vastoin V. V. ehdottaa, että Kvsto osin valmistaakseen kunnan kaikille työttömille työansiotilaisuutta, osin avustaa pakottavimmassa tarpeessa olevaa väestön osaa päättäisi:

hyväksyä Rkmrin antaman määräyksen Hietaniemenkadun tasoittamisesta uuden hautausmaan viereltä kadun puoleen leveyteen asti sekä tähän tarkoitukseen käytettäväksi 190,000 markkaa;

Etelä-Hesperiakadun tasoitukseen sekä samalla tarpeelliseen kanavanlouhintaan osottaa 630,000 markkaa;

erinäisten hätäapukomitean käyntiin panemain hätäaputöiden kustannuksiin osottaa 200,000 markkaa;

Hätäapukomitealle myöntää lisäksi 300,000 markkaa yksissä neuvoin kansanravintohallituksen kanssa käytettäväksi vaatteiden, jalkineiden y. m. s. hankkimiseksi hädänalaisille työttömille; sekä

kaikki puheena olevat määrärahasummat, yhteensä 1,320,000 markkaa, tarpeen mukaan edeltäpäin maksettavaksi kaupunginkassasta sekä merkittäväksi 1918 vuoden budjettiin.

Kun V. V. on havainnut, että Hätäapukomiteaa, johon kuuluu 8 jäsentä ynnä varajäseniä, joista erinäiset työväenjärjestöt ovat valinneet kolme jäsentä ja yhtä monta varajäsentä, olisi lisättävä joillakin työväenedustajilla, esittää valiokunta, että Kvsto päättäisi:

kehottaa Helsingin järjestyneen työväen eduskuntaa hätäapukomiteaan valitsemaan lisäksi kaksi jäsentä ja yhtä monta varajäsentä.

Lopuksi puoltaa V. V. Hätäapukomitean esitystä,

että Kvsto Senaatilta anois hätäaputöiden toimeenpanemista kaupungin ympäristössä.

Kvsto:

V. V:n kaikki ehdotukset hyväksyttiin.

N:o 43.

Teknillisten laitosten Hallituksen esitys kaasunhinnan korottamisesta.

Viime lokakuussa lähettämässään kirjelmässä esittää teknillisten laitosten Hallitus nykyistä kaasunhintaa korotettavaksi 8 pennillä kuutiometriltä, siitä lähtien kun mittarien lukeminen joulukuun lopulla 1917 on toimitettu. Esityksensä tueksi Hallitus viittaa kaasulaitoksen 1918 vuoden menosääntöehdotukseen, joka päättyy 3,130,834 markkaan, mihin vielä tulee lisäksi perustamispääoman kuoletus ja korko 455,000 markkaa. Voidakseen suorittaa lasketut menot oli laitoksen täytynyt edellyttää kaasunhintaa korotettavan 8 pennillä kuutiometriltä valmistusmäärän ollessa ensi vuonna enintään 8,000,000 kuutiometriä.

Rmkri, joka budjettiehdotusta tarkastaessaan ei ole katsonut voivansa mainittavasti supistaa menoeriä, on sitä mieltä, että hinnankorotus ei ole vältettävissä, ja esittää sen tähden, että Kvsto myöntäisi teknillisten laitosten Hallituksen ehdotukseen.

Sittemmin on Hallitus tehnyt uuden esityksen asiasta, mainiten että sen oli teknillisten laitosten työntekijäin uhkavaatimusten johdosta ja kun ei voitu torjua laitosten mahdollista vahingoittamista, täytynyt ^{20/11} 1917 korottaa laitosten kaikkien työntekijäin tuntipalkkaa 50 pennillä, mikä korotus kaasulaitoksen osalta tietenkin tuntuvasti lisää kaasunvalmistuksen työ kustannuksia, arviolta 2,8 penniä kuutiometriltä. Kun vuodeksi 1918 laaditussa budjettiehdotuksessa ei ollut voitu ottaa lukuun tällaista korotusta, seurasi siitä, että Hallituksen aikaisemmin ehdottama hinnankorotus osottautui riittämättömäksi laitoksen menojen suoritukseen. Katsoen budjettiehdotuksessa edellytettyyn nettovoittoon riittänee kuitenkin, jos kaasunhintaa korotetaan kaikkiaan 10 pennillä kuutiometriltä, minkätähden Hallitus aikaisemmin tekemäänsä esitystä muuttaen ehdottaa, että kaasulaitoksen normaalitariffia joulukuun lopussa 1917 toimitetussa lukemisesta lähtien korotetaan 10 pennillä kuutiometriltä, joten sisävalaistukseen ja lämmitykseen käytettävän kaasun hinta

olisi 50 penniä sekä porras- ja pihavalaistukseen käytettävän kaasun hinta 48 penniä kuutiometriltä, ollen Hallitus oikeutettu edelleen erikoistapauksissa myöntämään kohtuullista hinnanalennusta.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 44.

V. V:n esitys kunnan virastojen ja johtokuntain jäsenten vuonna 1917 päättyvän toimikauden pitentämisestä.

Ensi vuoden alusta noudatettavaksi hyväksytyn kaupunkien uuden kunnallislain 7 luvun 55 §:n säännöksen mukaan tulee niiden kunnallisten toimihenkilöjen ja johtokuntain, jotka on asetettu aikaisemman lainsäädännön mukaan, edelleen pysyä toimessaan, kunnes vastaavat vaalit on uuden kunnallislain mukaisesti toimitettu ja valitut ovat ryhtyneet toimeensa; ja tulee Kvston viivyttelemättä toimittaa tuollaiset vaalit uuden kunnallislain voimaan tultua. Tämä säännös lienee käsitettävä niin, että kunnallisten luottamustoimien nykyiset hoitajat, nekin joiden toimikausi kuluvan vuoden päättyessä lakkaa, pysyvät toimissaan, kunnes uudet vaalit on toimitettu ja silloin valitut ovat toimiinsa ryhtyneet. Kun kuitenkin on epäilyksen alaista, ovatko eri lauta- ja johtokuntain jäsenet tämän lainpaikan johdosta velvolliset ilman Kvston nimenomaista määräystä jatkamaan toimintaansa nykyisen vaalikauden päätyttyä, lienee Kvstolla seisahduksen välttämiseksi kunnallishallinnon hoidossa aihetta pitentää näiden jäsenten toimikausi siksi, kunnes asianomaisilla elimillä on tilaisuus toimia kunnallislain edellyttämässä kokoonpanossa. Tähän nähden V. V. ehdottaa, että Kvsto edellä mainittuun 55 §:än liittyen ja edellyttäen ettei laillisessa järjestyksessä annetuilla väliaikaisilla määräyksillä muuta säädetä, päättäisi

antaa niiden kaupungin johto- ja lautakuntain jäsenille, joiden toimikausi päättyy 1917 vuoden lopussa, tehtäväksi edelleen hoitaa toimiaan, kunnes vastaavat vaalit on uuden kunnallislain määräyksen mukaisesti toimitettu ja valitut ovat ryhtyneet toimiinsa.

Samalla pyytää V. V. esittää, että alempana mainitut Holhouslautakunnan, Sedmigradskyn pientenlastenkoulun johtokunnan ja Taideteollisuusyhdistyksen johtokunnan jäsenet, joita laitoksia ei käyne pitäminen varsinaisina kunnallisina laitoksina, valittaisiin uudestaan, nimittäin:

Holhouslautakuntaan: jäseneksi kamreeri Axel Rikberg vuosiksi 1918—1921;

Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokuntaan: jäseniksi professori K. R. Wahlfors ja tohtori Albert Lilius vuosiksi 1918—1920; sekä

Taideteollisuusyhdistyksen johtokuntaan: jäseneksi arkkitehti Armas Lindgren vuosiksi 1918—1919 sekä varajäseniksi arkkitehti E. Schroderus ja tehtailija T. Emeleus vuodeksi 1918.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 45.**V. V:n esitys budjetin käsittelykokouksen siirtämisestä.**

Se joulukuulla pidettävä varsinainen kokous, jossa Kvston on voimassa olevan kunnallisasetuksen mukaan vahvistettava 1918 vuoden menosääntö, on määrätty pidettäväksi ^{11/12}, mistä seikasta on ilmoitettu mainitun asetuksen määräämässä järjestyksessä. Budjettiehdotusta, joka Maist:n on Rkmrin valmistelevana esitettävä Kvston tarkastettavaksi, ei kuitenkaan ole vielä voitu Vstolle lähettää. Tämän johdosta ja kun ehdotus saapuneen ensi viikon alussa sekä budjettivaliokunnalle sitten on varattava tarpeellinen aika lausunnon antamiseen ehdotuksesta, esittää V. V., että Kvsto päättäisi siirtää budjetin käsittelykokouksen johonkin päivään kuluvaan joulukuun aikana, ollen Kvsto erityisesti kutsuttava mainittuun kokoukseen.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

Helsingissä, Sanomal.- ja Kirjap.-Osakeyhtiön kirjapaino, 1918.
